

Arbejdsgruppe "Environmental Sound Solutions" – Møde 05

Opsummering af **møde #05, 21. oktober, 2021**.

Formål: At gennemgå seneste webinar samt planlægge fremtidige webinarer indenfor arbejdsgruppens hovedområde.

Dagsorden:

1. Webinars:
 - a. Follow-up on proposals and ideas from meeting # 04 including additional comments and proposals.
 - b. Proposals for possible speakers
2. Collaborative projects, update of proposals, indication of possible project consortia
3. Other ideas for Danish Sound Cluster activities
4. A.O.B.

Ad 1: Oplæg til webinarer

#	Forslag til webinarer	Baggrund
1	Støj fra ventilationsanlæg	"Frivillig bæredygtighedsklasse" Oplæg?
2	Nabostøj (Indendørs støj)	(ventilation, vaskemaskiner, naboer imellem, mv, arbejdsro, når man er henvist til hjemmearbejdsplads, osv.) Bygningsklassificeringen sigter mod indendørs støj: Tidsplan: Start 2022 Indlæg fra: <ul style="list-style-type: none"> Nabostøj publikation (Birgit Rasmussen) Antropologisk tilgang (Sandra Lori Petersen ?) Andre?
3	Støj ved varmepumper/Luft-til-luft køleanlæg	Grøn omstilling medfører støjudfordring Berlingske har afvist kronik
4	Trafikstøj	Fokus på " Soundscaapes ", ref. Område 6. og " Stilleområder ". <ol style="list-style-type: none"> Jesper Sølvér Schou, KU, om den nye model for vurdering af stilleområder. Jakob Fryd, Vejdirektoratet omkring vurdering af støj i forbindelse med vejanlæg. Torben Holm Pedersen, FORCE, omkring 'lydvandringer. Tidsplan: 2. december, 2021? Moderator: Peter Olesen ? Auraliserings-demo på SoundDay 2021?
5	Støjreduktion, nye vinduestyper	Fokus: <ol style="list-style-type: none"> "Russer vinduer". Lydkodder (brugt i Folehaven) Jakob kontakt til Rambøll & 'Folehaven' ? Birgit kontakt til Miljøstyrelsen? Lars Søndergaard (FORCE) ? 'DeNoize' bidrager gerne med indlæg.

#	Forslag til webinarer	Baggrund
6	"Soundscapes"	<p>Forslag: AdHoc arbejdsgruppe dedikeret til emnet. Inviterer en repræsentant fra hver af følgende (Douglas oplæg):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Miljøstyrelsen • Vejdirektoratet • Banedanmark • Metroen • Måske andre (Erik Thyssel og Per Finne, FORCE, deltager gerne)
7	Vindmøllestøj	<ul style="list-style-type: none"> • Lars Sommer Søndergaard, FORCE, "Deko-wind" projekt + DTU & Siemens (Også RK projektområde hos FORCE) • Bo Søndergaard, Sweco. • Jesper Mogensen, Miljøministeriet <p>Muligvis input til SoundDay 2021 Hvordan kommer vi videre?</p>
8	Støj-webinarer for "dummies"	Ingen projektoplæg i denne runde
9	Støj ved opladning af elbiler:	<p>Survey udført ifm en række ISO arbejdsgruppemøder i den sidste måned har afdækket at problemet endnu ikke er udbredt nok til at kræve udvikling af en standardiseret metode (i hvert fald i ISO regi). Området måske endnu ikke modent?</p>

#	Emne	Baggrund/detaljer
1	Støj i forbindelse med ventilationsanlæg	Tidsplan: Udsat pga. arbejdspress. Oplæg fremsendes senere. Vi afventer.
2	Nabostøj Fokus på indendørs støj	<p>Indendørs støj (ventilation, vaskemaskiner, naboer imellem, mv, arbejdsro, når man er henvist til hjemmearbejdsplads, osv.) Bygningsklassificeringen sigter mod indendørs støj (i Norge medtager man også udendørs støj i klassificeringen). Foredragsholdere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Birgit Rasmussen, AAU-CPH: Nabostøj publikationen (Birgit Rasmussen) • Sandra Lori Petersen, KU: Antropologisk tilgang til nabostøj. Usikkert om Sandra medvirker) <p>Vi mangler navne på mulige deltagere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fx foreningen "Vi elsker stilhed", Birgit kontakter. • SenseLab: Rasmus har lavet lydoptagelser og der er udført forsøg i SenseLab med sigte på, om man kunne fremlægge forslag til normaliserede målemetoder. Rasmus er pt. på barselsorlov. Jens kontakter Rasmus, når han er tilbage fra orlov. <p>Tidsplan: første halvdel af 2022</p>
3	Støj ved varmepumper/luft-til-luft køleanlæg	<p>Webinar afholdt den 25. august, 2021.</p> <p>Opfølgning:</p> <p>Kronik indsendt til Berlingske blev ikke optaget.</p> <p>Vi ønsker som første prioritet, at kronikken bringes i et af dagbladene med sigte på at nå bredt ud, så forsøg med Jyllands Poster, alternativt Politiken.</p> <p>Hvis det fejler, kan vi overveje Ingeniøren, da emnet måske er ret teknisk.</p> <p>Alternativt forsøg med debatindlæg under Byrummonitor (tidligere Politiken Byrum): https://byrummonitor.dk/</p> <p>Kontakt evt. Morten Mathiesen.</p>
4	Trafikstøj og påvirkning af friluftsliv	<p>Oplæg fra Jakob:</p> <p>Tager udgangspunkt i, hvordan man kan arbejde med støjomkostningen, når man planlægger ny vej. Har fokus på det, som ikke kommer med i en traditionel beregning af miljøpåvirkning. I sidste ende er økonomi afgørende, og den nye model kan være bidragende.</p> <p>Forslag til indlæg på webinar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jesper Sølvér Schou, KU, oplæg: Den nye model for vurdering af stilleområder. https://nyheder.ku.dk/alle_nyheder/2021/08/motorvejsudspil-saa-meget-vil-danskerne-betale-for-at-beskytte-naturen-og-undgaa-stoej/ 2. Jakob Fryd, Vejdirektoratet: Metode til at vurdering af støj/lydkvaliteten i naturområde som følge af et givent vejprojekt i forbindelse med vejanlæg. 3. Torben Holm Pedersen, FORCE. oplæg om lydvandring – og et værktøj som Force har udviklet til bestemmelse/måling af lydlandskab Lydlandskabsmåling https://forcetechnology.com/da/artikler/lydlandskabsmaaling-med-borgere-paa-lydvandring . <p>Lydvandring vanskelig at gennemføre som webinar, men metodik kan beskrives. Måske vil der også være elementer af SoundScapes i indlæg #3.</p> <p>Foreslået tidspunkt: 2. december, 2021</p>

#	Emne	Baggrund
5	Støjreduktion og nye vinduesløsninger	<p>Nyt input til et muligt webinar forelå forud for mødet fra Jakob.</p> <p>Forslag til indlæg:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Allan Jensen, Rambøll, vil gerne bidrage omkring "Lydskodder" i Folehaven. Rambøll har nu erhvervet rettighederne til projektet og dets resultater. 2. Villy Sørensen, beboerformand i "Boligforeningen 3B Folehaven" omkring det historiske forløb i Folehaven. 3. Evt. et "støjramt" menneske. 4. "Russer vinduer". Birgit kontakter Miljøstyrelsen omkring kontakter (fx Jens Schultz), sandsynligvis fra rådgivere, som kunne bidrage. <p>Kommunerne har vidt forskellige tolkninger på, hvordan Miljøstyrelsen krav skal tolkes. Interessant at få en debat omkring forskelligheden i den nuværende tolkning af reglerne.</p> <p>Interessant at få belyst, hvor forskellige kommunerne tolker reglerne. Rune forsøger at spørge ind hos kollegaer, hvad man har af tanker omkring udfordringerne. Informationen går videre til den nedsatte arbejdsgruppe omkring dette webinar: Birgit, Jakob og Lars Sommer Søndergaard fr FORCE - samt til Shelley og Birger. Arbejdsgruppen arbejder videre på at få webinaroplægget komplet</p>
6	SoundScapes	<p>Mangler stadig afklaring af problemstilling.</p> <p>Douglas laver oplæg til invitation og sender den til Birger, og derefter går vi i gang med at invitere folk til et videomøde, hvor sigtet er at planlægge et webinar (indlæg og paneldiskussion) omkring SoundScapes.</p> <p>Oplæg forvent klar medio november, 2021</p>
7	Vindmøllestøj	<p>Deko-vindprojektet, samt RK-projekt hos FORCE omkring emnet, er forsinket, så resultater til et muligt webinar omkring vindmøllestøj forventes først klar i løbet af 2022.</p> <p>Forventet tidsplan: maj, juni, 2022</p> <p>Interessante deltagere er stadig:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lars Sommer Søndergaard, FORCE, herunder også DTU og Siemens også kunne bidrage. • Bo Søndergaard, Sweco, omkring nuværende standarder. Kan vi overhovedet tillade os at styre vindmøllerne dynamisk? (Norge har en anden tilgang end Danmark). <p>Jesper Mogensen, Miljøministeriet. Har været involveret i stort set alle de relevante bekendtgørelser.</p>
8	Støj-webinarer for "dummies"	<p>Der er ikke indkommet forslag i denne runde omkring projektforslag til dette emne.</p>
9	Støj ved opladning af elbiler:	<p>Survey udført ifm. en række ISO arbejdsgruppemøder i den sidste måned har afdækket, at problemet endnu ikke er udbredt nok til at kræve udvikling af en standardiseret metode (i hvert fald i ISO regi).</p> <p>Området endnu ikke modent.</p> <p>Det er primært konverterne i biler, som under opladning er en udfordring. Det forventes, at udfordringerne kan blive på niveau med varmepumper – eller måske endnu værre. Busser til opladning ved endestationer synes også at være et problem. Færger og andet, hvor el bliver drivkraft, kan også udvise støjproblemer for omgivelserne.</p> <p>Douglas og Jens melder tilbage, når der kommer mere pres på udfordringerne. Støj fra bilerne under opladning synes at være større udfordring end selve ladestanderne.</p> <p>Emnet er sat på hvile indtil videre.</p>

Ad 2: Samarbejdsprojekter

Første indkaldelse til samarbejdsprojekter fra Danish Sound Cluster er nu afsluttet. Deadline for ansøgning til projekter var 1. oktober, 2021.

Der er indkommet 3 projektforslag. Der kan efter al sandsynlighed kun tiltrædes 2 projekter pga. økonomiske begrænsninger. Ingen projektforslag omkring 'støj'. DSC erkender, at der til næste runde af projektindkaldelser skal gøres en større indsats for at sikre gode projektforslag.

Arbejdet til næste projektrunde skal starte allerede nu. Økonomisk støtte til universiteter og GTS-institutter. Virksomheder betaler selv deres indsat, og det sker ved at indregne værdien af deres timer. Primært 'forprojekter' pga. de økonomiske begrænsninger.

Behov for et salgsarbejde rettet mod etablering af konsortier.

Ny projektindkaldelse forventes i februar-marts, 2022. Projekterne skal have et innovativt indhold.

I forbindelse med forberedelse til næste runde af projektindkaldelser forestiller vi os, at der skal laves et webinar omkring, hvordan, man laver projektkonsortier.

DSC er i øjeblikket i gang med at lave oplæg til netværksgrupper. Der er 4 emner i spil. Det vil være afgørende, hvilke af emnerne, som får interesse fra de mulige deltagere, før egentlig gennemførelse besluttet.

Ad 4: Evt.

Næste møde afholdes: **Mandag den 13. december, 2021, kl. 14:00 til 15:00.**

Bilag 1: Deltagere i mødet

Birgit Rasmussen	AAU-CPH Bygningsforskning	Senior forsker
Jens Oddershede	FORCE Technology	Senior specialist
Douglas Manvell	DMdB	Founder and Director
Rune Egedal	Sweco Danmark A/S	Civilingeniør, Akustik
Lucille Sarran	Velux A/S11	Senior Indoor Climate Consultant
Torben Vilsgaard	Danish Sound Cluster	Direktør
Birger Schneider	CHAMAJ Consult ApS	Direktør

Jakob Fryd Vejdirektoratet Chefkonsulent
Havde fremsendt detaljeret oplæg til mødet, men var forhindret i at deltage i selve mødet